

TUBA

Oplæg for Folketingets Socialudvalg
ved foretræde den 30. maj 2024

TUBA står for Terapi til Unge og Børn af Afhængige (alkohol eller stoffer)

tuba

Pårørende til afhængige er på dagsordenen

Fx i filmen:

fuld af kærlighed

Vi ved nok til at handle

Vi kender målgruppen indgående

- 33 procent udvikler psykiske problemer som angst, depression og spiseforstyrrelser. En betydelig del udvikler selvskadende adfærd og selvmordsadfærd
- Over 40 procent har været udsat for fysisk vold/trusler om fysisk vold
- 30 procent udvikler selv afhængighed
- 27 procent har truet med eller forsøgt selvmord
- Mange har vanskeligheder ved at varetage egen forælderrolle, herunder udfordringer ift. mentalisering, følelsesregulering og selvfølelse

DE SIGER IKKE NOGET ...



47 procent af de unge i **TUBA** har ikke talt med nogen om deres forældres misbrug.

... OG DET KAN IKKE SES



- Forskellige unge – forskellige familier
- Velfungerende på overfladen
- Kontrol og overansvarlighed

Specialiseret terapi virker

Vi ved og har gennem 25 år vist, at specialiseret terapi virker:

- 94 procent af de unge fortæller efter endt terapi i TUBA, at de er blevet bedre til at håndtere deres problemer
- 85 procent fastholder job/uddannelse
- 8 procent går fra sygemeldte/stå udenfor arbejdsmarkedet, til at få arbejde eller komme i uddannelse
- Siden 2018 har forskere fra Aarhus Universitet undersøgt effekterne af TUBAs behandling. De indledende resultater viser, at TUBAs terapi forbedrer de unges mentale helbred signifikant. De unge bliver mere livsduelige, får bedre psykisk og social trivsel samt bliver mindre depressive.

En behandlingsgaranti er et vigtigt skridt

En behandlingsgaranti vil:

- Anerkende de pårørendes lidelser
- Give de pårørende mulighed for et liv fri af traumer
- Anerkende at de pårørende har behov for behandling (og ikke bare omsorg)
- Stille de pårørende og den afhængige lige i forhold til ret til behandling

Senfølger har ingen alder

- Behandlingsgaranti er et vigtigt skridt
- Unge over 25 år har også brug for terapi
- TUBA oplever en markant stigning fra unge i aldersgruppen 25 – 35 år
- Ventetiden er nogle steder op til 3 år for unge over i alderen 25-35 år
- 25+ år er alene finansieret af kommunale midler
- Kommunale midler forsvinder flere og flere steder (TUBA ramt 5 kommuner)

Hvad kan Folketinget gøre?

- Stemme for en behandlingsgaranti
- **Udvide den eksisterende pulje til 35 år (finanslovens § 15.26.03.10, Ansøgningspulje om behandlingstilbud til børn og unge)**

TUBA blot én af en række modtagere, herunder kommunale (Brus, Dit Rum) Ballast og nogle private aktører

Input til betænkningen

Partierne forpligter hinanden på:

- **At afsætte midler til at undersøge det økonomiske afkast ved at give målgruppen behandling (færre udvikler selv misbrug, flere kommer i arbejde/uddannelse, flere fastholder job el. færdiggør uddannelse)**
- At undersøge effekten af en give en specialiseret indsats (studie på vej)
- At undersøge hvilke kendte indsatser, der har størst effekt
- (At lade Center for Rusmiddelforskning ved Aarhus Universitet undersøge konsekvenser ved en opvækst i en familie med alkohol- eller stofafhængighed)

Det haster: Specialiseret terapi under pres

- Kommunerne forsøger i stigende grad selv at løse opgaven
- Det betyder, at de unge bliver tilbudt rådgivning frem for behandling
- Rådgivning har ikke samme *langsigtede* effekt
- TUBAs formål er at sikre *alle* børn og unge, der vokser op i familier med misbrug, *kvalificeret* behandling. Det har TUBA gjort i over 25 år
- TUBA havde knap 3.000 unge i forløb i 2023
- L 125 Etablering af lettilgængeligt kommunalt behandlingstilbud til børn og unge med psykisk mistrivsel og symptomer på psykisk lidelse presser den kommunale finansiering af unger over 24 år

Konklusion

- Indfør en behandlingsgaranti
- Udvide den eksisterende pulje til 35 år (finanslovens § 15.26.03.10)
- **Redder specialiserede terapi:**

10. Ansøgningspulje om behandlingstilbud til børn og unge

Bevillingen er afsat med Aftale mellem den daværende SR-regering, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om udmøntning af satspuljen for 2015 af november 2014. Formålet med bevillingen er at sikre udbredelse af landsdækkende behandlingstilbud til børn og unge under 25 år, som er belastet af en opvækst i familier med stof- og alkoholafhængighed. Målgruppen omfatter børn og unge under 25 år, der er belastede af en opvækst i familier med stof- eller alkoholproblemer, herunder børn og unge som har mistet en eller begge forældre.

I 2024 tildeles midlerne til de tilskudsmodtagere, der modtog støtte fra Ansøgningspuljen til behandlingstilbud til børn og unge fra familier med stof- eller alkoholmisbrug i perioden 2020-2023 efter samme forholdsmæssige fordeling som ved ansøgningspuljen. I 2025 tildeles 2/3 af bevillingen efter samme forholdsmæssige fordeling som ved ansøgningspuljen. De resterende midler i 2025 og midlerne fra 2026 og frem udmøntes som en ansøgningspulje.